Lietas Nr. C30354914
Lietvedības Nr. C-1207-15/6

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2015.gada 5.martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Krigena-Jurkāne
ar sekretāru O.Puriņu
2015.gada 19.februārī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3, civillietu SIA „Baltic Trailer Rental" prasībā pret SIA „AGS Company" un /pers. C/ par parāda piedziņu, un

konstatēja

2014.gada 2.janvārī tiesā saņemts SIA „Baltic Trailer Rental" (turpmāk tekstā arī prasītājs) prasības pieteikums pret SIA „AGS Company" un /pers. C/ par parāda piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 14.septembrī starp SIA „ Baltic Trailer Rental" un SIA „ AGS Company" tika noslēgts nomas līgums Nr.BTR2010-032, saskaņā ar kuru prasītājs, kā iznomātājs, nodeva atbildētājam nomas lietošanā iznomātājam piederošu transportlīdzekli. Noslēdzot minēto līgumu, SIA „ AGS Company" apņēmās maksāt prasītājam nomas maksu saskaņā ar līguma 6.1.punktu, pamatojoties uz piestādītajiem rēķiniem. SIA „ AGS Company" ir izveidojies parāds, ko veido neapmaksātie rēķini: 2012.gada 30.septembra rēķins Nr.0129 par summu LVL 303,59, 2012.gada 31.oktobra rēķins Nr.0154 par summu LVL 553,61, 2011.gada 30.novembra rēķins par summu LVL 535,75. Kopējā atbildētāja parāda summa sastāda LVL 1392,95. SIA „ AGS Company" savas saistības pret prasītāju nav izpildījis, sakarā ar ko tās parāds SIA „ Baltic Trailer Rental" sastāda LVL 1392,95 un līgumsods LVL 860,79, kas aprēķināts saskaņā ar līguma 6.2.punktu.

Papildus minētajam prasības pieteikumā ir norādīts, ka 2012.gada 14.septembrī starp SIA „ Baltic Trailer Rental" un /pers. C/ tika noslēgts Galvojuma līgums Nr.G2012-032. Ar minēto līgumu /pers. C/ apņēmās, kā pats parādnieks, atbildēt par SIA „ AGS Company" parādsaistībām pret prasītāju.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587, 1716., 1717., 1692. un 1702.pantiem.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt solidāri no SIA „ AGS Company" un /pers. C/ par labu prasītājam pamatparādu LVL 1392,95 un līgumsodu LVL 860,79 un tiesas izdevumus.

Atbildētāji paskaidrojumus par celto prasību Civilprocesa likuma 148.panta kārtībā nav snieguši.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis uzturēja prasību pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītiem motīviem un pamatiem.

SIA „ AGS Company" un /pers. C/ uz tiesas sēdi neieradās. Par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājiem paziņots Civilprocesa likuma 56.panta kārtībā, nosūtot pavēstes ierakstītajā sūtījumā pēc atbildētāja SIA "AGS Company" juridiskas adreses un atbildētājam /pers. C/ pēc deklarētās dzīvesvietas un prasības pieteikumā norādītas dzīvesvietas.

Tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 209.pantā norādītos gadījumus, kad tiesai ir pienākums atlikt lietas izskatīšanu un, līdz ar to, atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāju piedalīšanās tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 208.[1]pants nosaka, ka aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu.

Atbildētāji uz tiesas sēdi nav ieradušies un paskaidrojumus nav snieguši.

Tiesa atzīst, ka ir iestājies Civilprocesa likuma 208.[1]pantā noteiktais gadījums, kad ir taisāms aizmuguriskais spriedums, jo nav saskatāmi Civilprocesa likuma 208.[1]panta otrajā daļā noteiktie ierobežojumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītāja pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē un pārbaudījusi civillietas materiālus, tiesa secina, ka SIA „ Baltic Trailer Rental" prasība par parāda piedziņu ir apmierināma daļēji turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

2012.gada 14.septembrī SIA „ Baltic Trailer Rental", kā iznomātājs, un SIA „ AGS Company", kā nomnieks, noslēdza nomas līgumu Nr.BTR2010-032, saskaņā ar kuru iznomātājs nodod, bet nomnieks pieņem nomas lietošanā iznomātājam piederošo tenta tipa puspiekabi Krone SD.

Saskaņā ar SIA „ Baltic Trailer Rental" un SIA „ AGS Company" pieņemšanas-nodošanas aktiem prasītājs, kā iznomātājs, nodeva, bet SIA „ AGS Company", kā nomnieks, pieņēma pēc Nomas līguma Nr.BTR2010-032 nomā piekabi.

Saskaņā ar nomas līguma 6.1.punktu SIA „ AGS Company" apņēmās maksāt prasītājam nomas maksu, pamatojoties uz piestādītajiem rēķiniem.

Prasītājs savas ar iepriekš minēto līgumu uzņemtās saistības izpildīja, proti, nodeva SIA „ AGS Company" nomā piekabi, savukārt SIA „ AGS Company" savas saistības nav izpildījusi – nav apmaksājis prasītājam 2012.gada 30.septembra rēķinu Nr.0129 par summu LVL 303,59, 2012.gada 31.oktobra rēķinu Nr.0154 par summu LVL 553,61, 2011.gada 30.novembra rēķinu par summu LVL 535,75. Kopējā atbildētāja parāda summa sastāda LVL 1392,95.

Civillikuma 1716.pantā ir noteikts, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tādā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, pirmkārt, ja tieši tā bijis norunāts; otrkārt, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstajā laikā (Civillikuma 1720.pants).

Nomas līguma 6.2.punkts paredz, ka gadījumā, ja nomnieks kavē maksājumu termiņu par iekārtas nomu, iznomātājam ir tiesības piedzīt no nomnieka līgumsodu 1,5% apmērā no kavētās summas par katru nokavēto dienu.

Ņemot vērā, ka SIA „AGS Company" neapmaksāja rēķinus tajos norādītajos termiņos, prasītājs par kavējumu aprēķināja atbildētājam līgumsodu LVL 860,79.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja norādīto, kopējo parāda summas apmēru, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājs ir pierādījis savu tiesību pēc prasījuma ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem un, līdz ar to, no SIA „ AGS Company" par labu SIA „ Baltic Trailer Rental" piedzenams pamatparāds LVL 1392,95 un līgumsods LVL 860,79.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumu par euro ieviešanu Latvijā 2014.gada 1.janvārī un Euro ieviešanas kārtības likumu noteiktais maiņas kurss ir 1 euro = 0,702804 lati.

Tādējādi no atbildētājas par labu prasītājam piedzenams pamatparāds EUR 1981,99 (LVL 1392,95) apmērā un līgumsods EUR 1224,79 (LVL 860,79).

Civillikuma 1692.pants nosaka, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Civillikuma 1698.pants nosaka, galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesas izdevumiem.

Atbilstoši 2012.gada 14.septembra Galvojuma līgumam Nr. G2012-032, starp prasītāju un /pers. C/ kā galvinieku noslēgts galvojuma līgums, ar kuru /pers. C/ uzņemas kā galvinieks atbildēt par SIA "AGS Company" saistībām, kas izriet no nomas līguma Nr.BTR2010-032. Galvojuma līgums nav apstrīdēts likumā noteiktajā kārtībā un ir spēkā esošs.

Savukārt Galvojuma līguma 6.3.punktā noteiks, ka galvinieks uzņemas kopā ar nomnieku solidāru saistību atbildēt iznomātājam par parāda samaksu, kā arī par parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem, kas cēlušies kā parāda savlaicīgas nesamaksāšanas sekas.

Civillikuma 1702.pants noteic, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Civilprocesa likuma 5.panta sestā daļa uzliek tiesai pienākumu, piemērojot tiesību normas, ņemt vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.SKC-115/2012 ir nostiprināta tēze, ka galvojuma un solidārām saistībām ir procesuāla līdzība, t.i., prasījumu var vērst gan pret galvinieku, gan parādnieku, taču no materiālo tiesību viedokļa atšķirība ir būtiska: solidāri saistītie nes atbildību, ko vēlāk dala savā starpā, turpretim galvojumā galvinieks pilda akcesoru saistību, kas ļauj lietot regresa prasību pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Spriedumā secināts, ka panta normā sniegtā definīcija norāda, ka galvojums ir līgums starp galvinieku un kreditoru, no kā secināms, ka ar galvojuma līgumu tiek nodibināta atsevišķa saistība starp kreditoru un galvinieku. Solidāras saistības nodibināšanas definīcija ir sniegta Civillikuma 1670.pantā, kas noteic, ka par solidāru prasījums vai saistība atzīstama tad, kad no vairākiem kreditoriem katrs var prasīt visu priekšmetu, vai kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt. Savukārt Civillikuma 1673.panta noteic, ka līgums solidāru saistību nodibina tikai tad, kad līdzēji to tieši ir noteikuši. Galvotāju solidāra atbildība ir noteikta Civillikuma 1699.pantā, kas noteic, ka vairākas personas, kas galvojušas par vienu un to pašu parādnieku un vienu un to pašu parādu, atbild solidāri. Tādējādi galvojums ir akcesora saistība, kas kalpo par citas saistības nodrošinājumu. Galvojums pēc savas būtības ir saistību tiesību pastiprinājuma veids, jo ar galvojumu ir saprotamas līgumiskās saistības, ar kurām trešā persona – galvinieks, uzņemas atbildēt kreditoram par citas personas parāda saistībām, tomēr neatsvabinot parādnieku no viņa parāda. Galvojuma būtība ir jāņem vērā arī vērtējot, vai atbildību galvenajam parādniekam vai galviniekam varētu uzlikt solidāri. Civillikumā solidāras saistības būtība ir raksturota ar izpildījuma priekšmetu (darbības, bezdarbības, lietas) nedalāmību. Ja kāda naudas summa tiek aizdota nedalīti divām personām, tad nav loģiski vienu uzskatīt par parādnieku, bet otru – par galvinieku. Abiem jābūt solidāriem parādniekiem no paša sākuma. Solidārais parādnieks, pēc tam, kad apmierinājis kreditora prasījumu, var prasīt no pārējiem atbilstošu atlīdzību (Civillikuma 1686.pants). Divu solidāru parādnieku gadījumā tas nozīmē atlīdzināto summu dalīt uz pusēm. Turpretim galvojuma tiesībās galvinieks, kas sedzis parādu, var no galvenā parādnieka prasīt visu samaksāto, kas Civillikuma 1692.pantā izteikts ar vārdiem „Neatsvabinot tomēr pēdējo no parāda", proti, neatsvabinot parādnieku no viņa uzņemtās saistības. Ievērojot norādīto, galvojuma un solidārām saistībām kopēja ir tāda iezīme, ka prasījumu var vērst gan pret vienu, gan pret otru (pie tam galvojumā tas nav vispārējs noteikums), un to varētu saukt par procesuālu līdzību, taču ekonomiski, no materiālo tiesību viedokļa, atšķirība ir būtiska: solidāri saistītie nes atbildību, ko vēlāk sala savā starpā, turpretim galvinieks pilda akcesoru saistību, kas ļauj lietot regresa prasību pilnā apmērā (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 7.marta spriedums lietā Nr.SKC-115/2012).

Tādējādi tiesa atzīst, ka galvenā parādnieka SIA "AGS Company" un galvinieka /pers. C/ saistības nevar tikt atzītas par solidārām, neskatoties uz to, ka galvojuma līgumos šāda norāde pastāv, jo kā jau tas ir norādīts minētajā spriedumā – galvinieks pilda akcesoru saistību, kas, savukārt, ļauj lietot regresa prasību pilnā apmērā. Līdz ar ko, secināms, ka galvojuma līgumā ietvertā norāde par galvinieka un galvenā parādnieka solidāru atbildību ir pretrunā Civillikuma normām.

Līdz ar to atbildētājam /pers. C/ ir jāatbild par SIA "AGS Company" saistībām, kas izriet no nomas līguma, tādā pat apmērā, kā nomniekam, bet ne solidāri ar nomnieku, un piedziņa no /pers. C/ ir izdarāma, ja parādu nav iespējams piedzīt no SIA "AGS Company".

Tiesa atzīst, ka parāds piedzenams no parādnieka SIA „ AGS Company", bet piedziņas pilnīgas vai daļējas neiespējamības gadījumā piedziņa vēršama pret SIA „ AGS Company" galvotāju, tas ir, /pers. C/.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, minētās summas piespriež prasītājam proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Civilprocesa likuma 39.panta pirmā daļa nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir, tai skaitā, ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi (5.punkts).

Prasītājs, ceļot prasību, samaksāja valsts nodevu EUR 363,05 par parāda piedziņas un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 15,30. No SIA "AGS Company" par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva EUR 363,05 un ar lietas izskatīšanu saistīties izdevumi EUR 15,30, kopā EUR 378,35, bet, ja piedziņa no SIA "AGS Company" ir nepietiekama vai nav iespējama, - no atbildētāja /pers. C/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu atbildētājiem nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, skaitot to no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ņemot vērā iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41., 97., 193., 195., 204^{1}., 208^{1}. - 208^{8}. pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt daļēji SIA „ Baltic Trailer Rental", reģistrācijas Nr.40103414784, prasību pret SIA „AGS Company", reģistrācijas Nr.50103281681,

un /pers. C/, personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu.

Piedzīt no SIA „AGS Company", reģistrācijas Nr.50103281681, par labu SIA „ Baltic Trailer Rental", reģistrācijas Nr.40103414784, pamatparādu EUR 1981,99 (LVL 1392,95), līgumsodu EUR 1224,79 (LVL 860,79), tiesas izdevumus EUR 378,35, kopā piedzenot EUR 3585,13 (trīs tūkstoši pieci simti astoņdesmit pieci *euro* 13/100).

Noteikt SIA „ Baltic Trailer Rental", reģistrācijas Nr.40103414784, tiesības EUR 3585,13 (trīs tūkstoši pieci simti astoņdesmit pieci *euro* 13/100) piedziņas no SIA „AGS Company", reģistrācijas Nr.50103281681, neiespējamības vai nepietiekamības gadījumā, nepiedzīto naudas summu piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/.

Noteikt 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Atbildētāji 20 dienu laikā no pilna aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgi iesniegt tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Pilna tiesas spriedums sastādīšanas diena 2015.gada 19.marts.

Tiesnese **I.Krigena-Jurkāne**